

ОДЛУКА

о минималним стандардима активности банака на спречавању прања новца и финансирања терористичких активности („Службени гласник Републике Српске“, број 68/12).

- одговори на питања –

Подручје:	Идентификовање клијената
Тема:	Политички изложена лица
Члан:	Члан 19. став 3. тачка 2. Одлуке
Бр. питања:	1.
Датум објаве одговора:	03.05.2019. године
Питање:	<p>Да ли је банка обавезна обезбиједити писано одобрење управе у случају заснивања пословног односа са јавним предузећима и установама зато што су чланови управног одбора, надзорног одбора и директори предузећа у већинском власништву државе, ентитета или Брчко дистрикта БиХ сматрају политички и јавно експонираним лицима?</p> <p>Чланом 19. став 3. тачка 2. Одлуке о минималним стандардима активности банака на спречавању прања новца и финансирања терористичких активности прописано је да су банке дужне да имају одобрење управе за успостављање пословног односа са клијентима који су политички изложена лица. Политички изложеним лицима се у смислу члана 3. став 1. тачка в. подтачка 10. Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности („Службени гласник БиХ“, број 47/14 и 46/16) сматрају и чланови управног одбора, надзорног одбора и директори предузећа у већинском власништву државе, ентитета и Брчко дистрикта БиХ. Чланом 27. став 2. Закона је прописано да када је клијент и/или стварни власник клијента који улази у пословни однос или обавља трансакцију или ако је клијент и/или стварни власник у чије име ступа у пословни однос или обавља трансакцију политички и јавно експонирано лице, обвезник ће поред појачаних мјера предузети и додатне мјере које подразумевају прибављање писаног одобрења највишег руководства прије заснивања пословног односа. Чланом 29. Закона је прописано да се врши поједностављена идентификација и праћење клијента који је орган и институција БиХ, као и институција са јавним овлашћењима. Сви клијенти за које се прибавља писано одобрење управе се класификују у висок ниво ризика. Обзиром да се на органе и институције БиХ и институције са јавним овлашћењима примјењује поједностављена идентификација и праћење, што значи да су у ниском нивоу ризика, интересује нас да ли је и у овим случајевима успостављања пословног односа неопходно прибавити одобрење управе.</p>

АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Одговор:	<p>Чланом 27. тачка 1. Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности („Службени гласник БиХ“, број 47/14 и 46/16), дефинисано је да ће: „Обвезници успоставити одговарајућу процедуру за одређивање да ли је клијент и/или стварни власник клијента из БиХ или иностранства политички и јавно експониран. Такве процедуре дефинисаће својим интерним актом, истовремено пратећи смјернице ФОО и органа надлежних за надзор, наведених у члану 80. овог закона“.</p> <p>Такође, чланом 29. став 1. тачка а. Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности дефинисано је да је процедура поједностављене идентификације и праћења клијента могућа ако је клијент орган и институција у БиХ, као и институција с јавним овлашћењима.</p> <p>Сходно горе наведеном, сматрамо да приликом заснивања пословног односа (отварања рачуна) са јавним предузећем или установом (стварни власник је држава, ентитет или Брчко дистрикт БиХ), треба да поступате у складу са чланом 29. Став 1. тачка а. Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности.</p> <p>Такође, у складу са Законом и подзаконским актима неопходно је да континуирано пратите пословање својих клијената, да упознате клијентове активности, финансијске и платежне навике, битне информације и документацију о клијентовим пословним везама и новчаним токовима, врсте пословних односа које клијенти имају и њихове пословне контакте, као и учесталост и величину односно обим трансакција, те да уколико уочите одступања од клијентових профилираних понашања или промета по рачунима покренете одговарајуће додатне процедуре праћења клијента.</p>
Подручје:	Идентификовање клијената
Тема:	Документација за ажурирање информација о адреси становања клијената физичких лица.
Члан:	
Бр. питања:	2.
Датум објаве одговора:	27.07.2020. године
Питање:	Молимо за мишљење о прихватљивости поступања Банке, према којем би за потребе ажурирања податка о адреси становања, за клијенте ниског и средњег ризика, Банка прихватила изјаву клијента у ситуацији кад није у могућности добити документ издат од треће стране (независног извора), као што је потврда издата од стране CIPS-а, или рачун за телефон, ел. енергију и слично.

АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Обраћамо вам се са захтјевом за мишљење у погледу обавеза Банке у вези са принципом “упознај свог клијента” у дијелу ажурирања информација о адреси становања клијената физичких лица.

Наиме, Банка проводи преглед минимално једном у 3 године за клијенте средњег ризика, и минимално једном у 5 година за клијенте ниског ризика, при чему је један од података о клијенту, који се том приликом ажурира, адреса становања клијента. У досадашњој пракси Банка је овај податак ажурирала на основу потврде о пребивалишту издате од стране CIPS-а или рачуна (за телефон, струју и сл.) на којем је наведена адреса клијента.

Обзиром да се, у вези са овом праксом, често суочавамо са негодовањем клијената, намјера нам је да за потребе ажурирања податка о адреси становања у будућем периоду прихватамо и изјаву клијента, у случају позитивног мишљења Агенције за банкарство Републике Српске.

Наиме, у великом броју случајева CIPS потврда је била једини могући извор података јер се рачуни у принципу воде само на једно лице (“домаћина”), тако да остали чланови домаћинства као доказ адресе становања могу доставити само потврду CIPS-а, која подразумијева одлазак и чекање у редовима, што у суштини представља основ негодовања клијената.

Аргументацију за такво будуће поступање налазимо у следећем:

1. према члану 6. Одлуке о минималним стандардима активности банака на спречавању прања новца и финансирања терористичких активности, адреса становања није међу факторима ризика релевантним за одређивање прихватљивости клијента (риличног профила клијента),
2. за потребе идентификације клијента приликом успоставе пословног односа, Банка поступа на начин да се адреса становања утврђује на основу потврде из CIPS-а / рачуна за комуналије/ чека за пензију, тако да би се изјава узимала само у сврхе ажурирања информација.
3. Закон о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности у следећим случајевима дефинише изјаву клијента као прихватљив извор података, и то приликом успоставе пословног односа, што представља већи степен ризика него прихватање изјаве током ажурирања података о клијенту са којим је пословни однос успостављен на основу документа издатог од треће стране из којег се може утврдити адреса становања. Са овим у вези, споменутим Законом, Чланом 16. тачка (2), је дефинисано да се подаци о

АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

	<p>стварном власнику могу добити из писане изјаве правног заступника или овлаштеног лица, те Чланом 30. тачка (3) да уколико се подаци о правном лицу не могу добити увидом у оригинал или копију документације из јавног регистра, обвезник непосредно узима изјаву законског заступника или опуномоћеника.</p> <p>4. Изјава о адреси становања би била прихватана само приликом прегледа (ажурирања) за клијенте ниског и средњег ризика, не и приликом успоставе пословног односа.</p>
Одговор:	<p>Имајући у виду одредбе и обавезе дефинисане Законом о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности (Службени гласник БиХ број: 47/14, 46/16) – (у даљем тексту: Закон), банке су обавезне приликом идентификације и праћења клијента обезбиједити основне елементе и поступати сходно члану 6. и 7. овог Закона гдје је дефинисано да су обвезници (банке) дужни да предузимају мјере идентификације и праћења клијента за све нове и постојеће клијенте који врше пословање код истих. Чланом 10. тачка 2. Закона дефинисано је да „Ако увидом у важећи идентификациони документ обвезник не може прикупити све прописане податке, подаци који недостају прикупљају се из других важећих јавних исправа које подноси клијент, односно непосредно од клијента или на други начин“. Чланом 22. Закона је прописано да банка може провести појачану или поједностављену идентификацију и праћење клијента, а чланом 29. Закона је дефинисано да обвезник (банка) може провести поједностављену идентификацију и праћење клијента уколико је обвезник (банка) клијента сврстао у групу клијената с ниским нивом ризика.</p> <p>Наиме, наведени законски прописи, као и подзаконски прописи дефинисани у члану 30. Правилника о спровођењу Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности (Службени гласник БиХ број: 41/15) јасно су прописали начин и поступак идентификације и праћења клијента, те ажурирања, односно провјере постојећих докумената клијента за вријеме трајања пословног односа.</p> <p>Такође, чланом 10. и 14. Одлуке о минималним стандардима активности банака на спречавању прања новца и финансирање терористичких активности (Службени гласник РС број: 68/12), је дефинисано да су банке дужне, у зависности од категорије ризика којој припадају поједини клијенти или производи и услуге које ће клијенти користити, примјењивати поједностављене, стандардне или појачане мјере идентификације, а како би се осигурало да су документи још</p>

АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

увијек важећи и релевантни, исте су дужне да спроводе редовне прегледе постојећих клијената и њихове документације.

Сходно горе наведеном, сматрамо прихватљивим да се у случају ажурирања већ постојеће документације у вези прикупљања података о адреси становања, за клијенте сврстане у ниски ниво ризика, може узимати изјава клијента уколико не постоји могућност да се прибави документ издат од стране треће стране (независног извора) у којем је наведена адреса становања.